

Vi ferierer oftest i Norden

Om lag halvparten av oss er på ferie i løpet av sommermånedene juli og august, og turen går nesten like ofte til Sverige og Danmark som til reisemål i Norge. Kvinner og menn reiser omtrent like mye. De som bor i Oslo og Akershus, reiser mest, de som bor i Hedmark og Oppland, er mer hjemmekjære. Det er flest yngre som reiser på tur om sommeren. De eldre reiser helst på en annen tid av året.

Tom Granseth

Tabell 1. Antall feriereiser, etter hovedreisemål og hovedovernattingsmåte. 2004-2009. Antall i tusen

	I alt	Hovedovernattingsmåte	
		Kommersiell overnatting ¹	Privat overnatting
I alt	2 286	1 521	765
Norge	1 197	625	572
Utlandet i alt	1 090	896	194
Sverige	197	146	51
Danmark	193	163	30
Tyskland	37	29	8
Spania	115	96	19
Hellas	110	107	3
Italia	48	45	4
Storbritannia	37	29	8
Frankrike	59	48	11
Europa ellers	18	10	8
Andre land	275	224	51

¹ Overnatting mot betaling, som for eksempel på hotell, hytter og campingplasser.

Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Tom Granseth er siviløkonom og seniorrådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for transport, reiseliv og IKT. (tom.granseth@ssb.no)

Om lag halvparten av Norges befolkning er på minst en lang feriereise (minst fire overnattinger) i løpet av sommeren. Dette viser Statistisk sentralbyrås reiseundersøkelse for perioden 2004-2009 (se tekstboks). I feriemånedene juli og august reiser vi på til sammen 2,3 millioner lange feriereiser i innland og utland, med 23,1 millioner overnattinger i alt. De av oss som reiser, har i gjennomsnitt 1,3 feriereiser hver og er borte fra hjemmet 13 døgn i snitt i løpet av sommeren.

Reiseundersøkelsen

Undersøkelsen omfatter nordmenns reiser med overnatting borte fra hjemmet, både feriereiser, private reiser og reiser i yrkessammenheng. Undersøkelsen gjennomføres hvert kvartal.

Reiseundersøkelsen er basert på et representativt utvalg på 2 000 nordmenn i aldersgruppen 16-79 år. Vi har slått sammen tredjekvartalsundersøkelsene (2004-2009). Etter denne sammenslåingen kan de seks sommerkvartalene ses på som ett kvartal med seks ganger så stort utvalg.

Etter sammenslåingen er bruttoutvalget på 12 000, og antall intervjuede personer er om lag 7 200. Dette gir en svarinnngang på 60 prosent. Av de som ble intervjuet, har 3 676 personer minst en lang feriereise i løpet av juli eller august.

Lang sommerferiereise er definert som feriereise med varighet på minst fire overnattinger og der avreisedato er i juli eller august. Mange har kortere reiser i løpet av sommeren, typisk weekendreiser. Disse reisene er ikke med i denne artikkelen.

Utenlandsturene går oftest til Sverige og Danmark ...

Nordmenn reiser noe mer innenlands enn utenlands i sommermånedene. Om lag 52 prosent av sommerreisene våre går til reisemål i Norge, og 48 prosent går til utlandet.

De unge, i større grad enn andre, velger utlandet som reisemål. Om lag 62 prosent av deres reiser går til utlandet. Eldre foretrekker, derimot, å reise i Norge. Hele 70 prosent av sommerferieturene deres går til reisemål i Norge. Av utenlandsreisene går de fleste til andre nordiske land. Årsakene til dette er ikke kartlagt i denne undersøkelsen, men en sannsynlig forklaring er at mange eldre ikke behersker fremmede språk på samme måte som yngre, og kvier seg for å reise til fremmedspråklige land.

Når vi reiser utenlands, reiser vi oftest til våre nærmeste naboland, Sverige og Danmark. Det er omtrent like vanlig med lange ferier i Sverige som i Danmark i sommermånedene (se tabell 1).

Spania og Hellas er også populære reisemål for nordmenn om sommeren, men også resten av året. Bare en av seks Spania-reiser foregår i juli eller august. Litt over en av fire reiser går til andre land i Europa samt land utenfor Europa.

... og vi overnatter på hotell og i hytter

Når vi reiser på sommerferie, velger vi i nesten to av tre tilfeller å leie oss inn på hotell, hytter eller campingplasser (kommersielt overnattingssted). Når vi reiser til utlandet på sommerferiereise, betaler vi for overnatting på fem av seks reiser. Vi overnatter også privat på en del utenlandsreiser. På reisene til Frankrike bor vi privat på 19 prosent av reisene. Tilsvarende tall for Spania er 17 prosent. Dette henger trolig sammen med at stadig flere nordmenn eier eller har tilgang til leiligheter/hus i utlandet. Særlig gjelder dette Frankrike og Spania.

På sommerferiereisene våre i Norge overnatter litt over halvparten på hotell, hytter eller campingplasser (se tekstboks). På reisene med privat overnatting er det ofte snakk om å reise til egne hytter eller sommersteder, eller besøke familie, venner og bekjente.

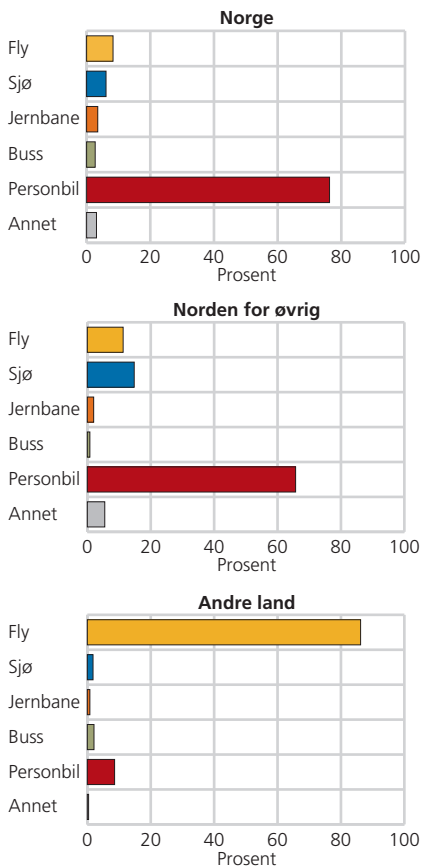
Overnattingsmåte

Om en intervjuet person har flere overnattingsmåter på en og samme tur, registreres kun overnattingsmåten med flest overnattinger på turen.

Kommersiell overnatting er overnatting mot betaling. Det vil si overnatting på hoteller, campingplasser, hytter i hyttegrend, vandrerhjem, turisthytter, leide rom ellers samt overnattinger i fritidsbåt i båthavn og overnatting på transportmidler som fly, ferger og tog.

Privat overnatting er overnatting som er gratis, det vil si lånte eller egne ferieboliger, hjemme hos slektninger og venner med videre.

Figur 1. Andel feriereiser, etter hovedreisemål og transportmåte. 2008-2009. Prosent

Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Bil i Norge, fly i utlandet

På sommerferieturene i Norge bruker vi bil på tre av fire reiser for å komme oss til bestemmelsesstedet (se figur 1). Når vi reiser til andre nordiske land, er bilen fortsatt den mest brukte transportmåten (to av tre reiser). Ikke overraskende er det slik at jo lenger vekk vi reiser, jo større er andelen som benytter fly. Til land utenfor Norden bruker vi fly på 86 prosent av reisene (se tekstboks).

Transportmåte

Opplysninger om bruk av transportmåte på ferieturen er innhentet for årene 2008 og 2009.

Vi skiller mellom transport i luft, sjø, jernbane, buss, personbil og annet. Sjøtransport omfatter båt, ferge eller fritidsbåt. Kategorien «annet» omfatter motorsykkel, moped, scooter, sykkel, til fots/på ski.

Flest yngre som reiser bort i sommermånedene

Tabell 2 viser at om lag 45 prosent av de i alderen 16-24 år var på lang feriereise i løpet av juli og august i undersøkelsesperioden. Denne gruppen har færrest sommerferiereiser per person, og de har færrest antall overnattinger både per person og per reise. Men forskjellene aldersgruppene imellom er små.

De som reiser hyppigst på feriereise om sommeren, er i alderen 25-44 år. Om lag 56 prosent av personene i denne aldersgruppen er på lang feriereise i løpet av juli og august (se tabell 2). Dette gjelder 34 prosent av de i alderen 65-79 år. Selv om det er mindre vanlig blant eldre å reise på denne årstiden, har de eldre som faktisk reiser, flere reiser per person og er borte fra hjemmet i flere døgn, sammenlignet med kvinner og menn i de andre aldersgruppene.

To av tre eldre reiser utenfor sommermånedene juli og august. De fleste er pensjonister og har dermed anledning til å reise ellers i året. Mange hoteller gir tilbud nettopp til pensjonister i perioder da hotellet har ledig kapasitet, et tilbud som trolig benyttes.

Tabell 2. Reising om sommeren, etter kjønn, alder og bosted. 2004-2009. Antall og prosent

	Antall innbyggere. 1 000	Andel av befolkningen med lang ferie reise. Prosent	Antall personer på reise. 1 000	Antall lange feriereiser i alt. 1 000	Hovedreisemål		Antall reiser per person
					Norge. 1 000	Utlandet. 1 000	
I alt	3 605	50	1 789	2 286	1 197	1 089	1,28
Kjønn							
Menn	1 819	48	876	1 093	545	548	1,25
Kvinner	1 786	51	913	1 194	652	542	1,31
Aldersgruppe							
16-24 år	551	45	250	308	118	190	1,23
25-44 år	1 344	56	746	945	487	458	1,27
45-64 år	1 224	51	627	801	430	371	1,28
65-79 år	485	34	165	232	162	71	1,41
Bostedsregion¹							
Oslo og Akershus	840	55	465	648	349	299	1,39
Hedmark og Oppland	283	45	127	162	92	70	1,28
Østlandet ellers	694	43	299	380	196	184	1,27
Agder og Rogaland	515	49	251	316	151	165	1,26
Vestlandet	611	53	324	385	193	192	1,19
Trøndelag	313	48	151	185	108	78	1,23
Nord-Norge	349	50	174	210	108	102	1,21

¹ Bostedsregion, se egen tekstboks.

Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Ingen store kjønnsforskjeller

Kvinner reiser noe mer på lange sommerferiereiser enn menn, 51 prosent, mot 48 prosent for menn. I tillegg har kvinner som faktisk reiser, flere reiser per person enn menn. I antall overnattinger per person har kvinner nesten 14 overnattinger i løpet av juli og august, mens menn har 13.

Noen er mer hjemmekjære enn andre

Det er visse regionale forskjeller i feriereiseaktiviteten. Vel 55 prosent av de som bor i hovedstadsregionen (Oslo og Akershus), er på lang feriereise i løpet av juli og august (se tabell 2).

De som bor i Oslo og Akershus, har også flest reiser per person (1,4) og har nest flest antall overnattinger borte fra hjemmet (se tabell 3), der bare nordlendinger har flere (se tekstboks).

Bostedsregion

Tallene er inndelt etter intervjuobjektets bostedsregion:

- Oslo og Akershus
- Hedmark og Oppland
- Østlandet ellers er Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark
- Agder og Rogaland er Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland
- Vestlandet er Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal
- Trøndelag er Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
- Nord-Norge er Nordland, Troms og Finnmark

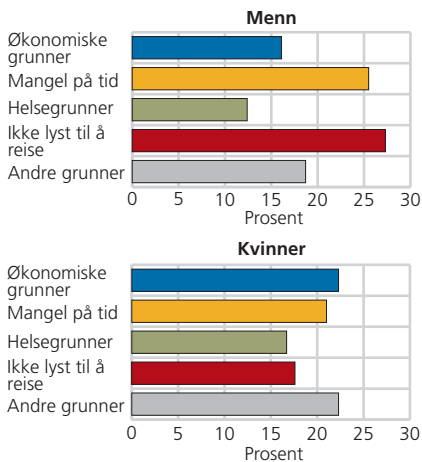
Tabell 3. Reisens varighet (overnattinger) og hovedreisemål, etter kjønn, alder og bosted på reisende. 2004-2009. Antall overnattinger per reise

	I alt	Hovedreisemål	
		Norge	Utlandet
I alt	10,5	9,7	11,3
Kjønn			
Menn	10,5	9,5	11,5
Kvinner	10,4	9,8	11,1
Aldersgruppe			
16-24 år	10,4	9,1	11,2
25-44 år	10,4	9,5	11,4
45-64 år	10,5	9,8	11,3
65-79 år	10,6	10,2	11,7
Bostedsregion¹			
Oslo og Akershus	11,2	10,5	12,0
Hedmark og Oppland	8,7	7,6	10,1
Østlandet ellers	9,6	9,2	10,0
Agder og Rogaland	10,7	9,9	11,4
Vestlandet	10,5	9,2	11,9
Trøndelag	9,7	9,5	10,0
Nord-Norge	11,3	10,3	12,4

¹ Bostedsregion, se egen tekstboks.

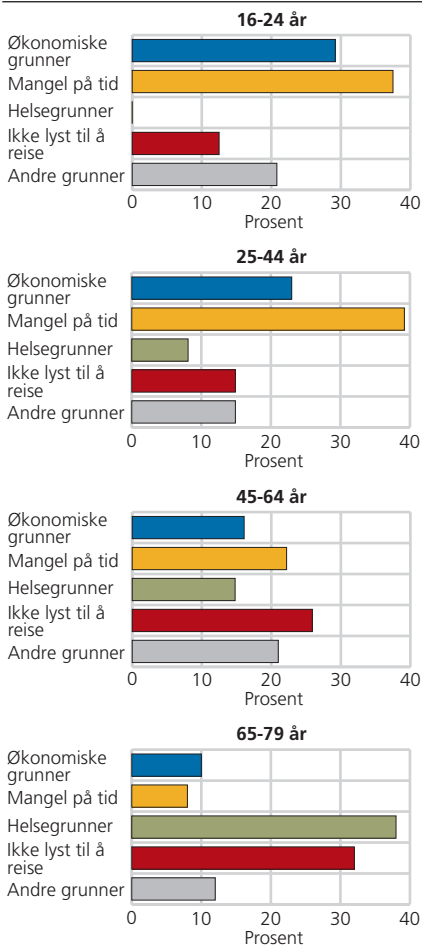
Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2. **Grunner til ikke å reise på lang feriereise, etter kjønn på reisende. 2008-2009. Prosent**

Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3. **Grunner til ikke å reise på lang feriereise, etter alder på reisende. 2008-2009. Prosent**

Kilde: Reiseundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå.

Bosatte i Innlands-Norge (Hedmark og Oppland) reiser minst. Bare 45 prosent av de som bor der er på sommerferiereise hvert år, og hver reisende person er på 1,3 reiser i gjennomsnitt. Dette er også snittet for befolkningen i alt. Det kan virke som om de som bor i Innlands-Norge er de mest hjemmekjære. De har færrest antall reisedøgn eller overnattinger borte fra hjemmet (11,1) og har dessuten færrest antall overnattinger per reise (8,7).

Ikke alle reiser bort i ferien

Halvparten av oss tar fri om sommeren og reiser gjerne bort over lengre tid, men det er også mange som ikke reiser på noen lang ferietur. Ved å bruke reiseundersøkelsen (se tekstboks) kan vi se nærmere på hvem som velger å bli hjemme, og hvorfor. Den vanligste grunnen til ikke å reise på lang ferietur er mangel på tid. Nær en fjerdedel oppgir denne grunnen, og ytterligere en fjerdedel oppgir at de ikke har lyst til å reise.

I forbindelse med reiseundersøkelsene i 4. kvartal i 2008 og i 2009 ble intervju-personene stilt spørsmål om de hadde vært på lang feriereise i året som gikk. De som ikke hadde vært på slik feriereise, ble stilt et oppfølgingsspørsmål om årsaken. Spørsmålene gjaldt ikke bare lange feriereiser i sommermånedene, men gjaldt lange feriereiser hele året.

Mennene mangler tid og lyst, kvinnene tid og penger

Kvinner og menn har noe ulike grunner for ikke å reise på lang ferietur (se figur 2). Menn oppgir oftest at de mangler tid, eller ikke har lyst til å reise. I underkant av 27 prosent av mennene som ikke har vært på feriereise i de to siste årene, sier dette. 16 prosent oppgir økonomiske grunner som årsak.

Mangel på penger er hovedårsaken til at kvinner ikke reiser på ferie, 22 prosent oppgir dette. 21 prosent oppgir at de ikke har tid, og 18 prosent at de ikke har lyst.

Ungdommene har ikke penger, de eldre har ikke lyst

Økonomiske grunner og mangel på tid er ofte årsaken til at ungdommene blir hjemme (se figur 3). Nesten en av tre oppgir økonomi som grunn for ikke å reise på ferie, mens tilsvarende andel blant de eldre er en av ti.

Svært liten andel av de eldre oppgir mangel på tid som grunn for ikke å reise på ferie, men desto flere har helseproblemer som gjør at de velger å bli hjemme. Det er også en del som oppgir at de ikke har lyst til å reise. Nesten en av tre eldre oppgir dette, og det samme gjelder en av åtte blant ungdommene.